

Assignatura: GEOGRAFIA RURAL.

PROGRAMA:

1. L'ACTIVITAT AGRARIA I EL MEDI FISIC:

1.1. Els paràmetres físics:

1.1.1. El relleu, el clima.

1.1.2. L'aigua i el sòl. Evapotranspiració. Mesures.

1.2. Processos edafognètics:

1.2.1. Formació i composició del sòl

1.2.2. Principals caràcters del sòl.

1.2.3. Evolució del sòl. Perfils.

1.2.4. Principals tipus de sòl.

1.3. Lectura del mapa 1:50.

1.3.1. Característiques generals. Llegenda.

1.3.2. Relleu: elements i formes de relleu.

1.3.3. Hidrografia.

1.3.4. L'ocupació humana. L'ús agrícola. Ocupació del sòl i relleu. Tipus de conreu, pastures i bosc. Vies de comunicació.

1.4. El paisatge agrari:

1.4.1. La diversitat de paisatges.

1.4.2. L'aprofitament de les potencialitats ecològiques.

2. LES GRANS ZONES AGRARIES DE LA TERRA. SISTEMES AGRARIS: ASPECTES REGIONALS:

2.1. Els sistemes agraris de les zones tropicals: l'agricultura de subsistència i l'agricultura de plantació.

2.2. Els sistemes agraris a les zones àrides: El nomadisme pastoral i l'agricultura de regadiu.

2.3. Els sistemes agraris a les zones temperades del "vell món": l'agricultura mediterrània a l'agricultura centreeuropea.

2.4. Els sistemes agraris als "països nous": el cas de l'Amèrica anglosaxona i l'agricultura dels belts.

2.5. L'organització agrària en països d'economia planificada: les cooperatives de productors i les granges de l'estat.

3. L'ACTIVITAT AGRARIA I EL MEDI HUMA:

3.1. El procés de desenvolupament de les forces productives. El sistema productiu, condicionant de l'activitat agrària.

3.2. La renda del sòl i el model centre-perifèria.

3.3. Els paràmetres de l'activitat agrària. Els censos de conreus, ramaderia, maquinària i agrícola com a base de possibles tipologies.

3.4. Les estructures agràries, elements més característics: règim de tinença, dimensió, tecnologia, treball, comercialització i nivell d'integració en l'economia d'un país.

3.5. Alternatives a l'organització de l'espai rural:

3.5.1. Algunes experiències tipificades de reformes agràries, col·lectivitzacions i lluites camperoles.

3.5.2. Objectius i instruments de la política agrària en el marc d'un mercat capitalista. Referència concreta als països del Mercat Comú.

4. L'EXPOLOTACIO AGRARIA:

4.1. Breu descripció d'algunes de les teories sobre l'evolució de l'agricultura capitalista. En especial, el que fa referència al tamany i característiques de la unitat de producció.

4.2. Propietat i explotació agrària. La petita, la mitjana i la gran propietat. La unitat de producció camperola.

4.3. L'explotació agrària com a model comptable: econòmic i energètic.

4.4. El canvi tecnològic en l'agricultura: una interpretació de la "Revolució Verda". L'integració agro-industrial.

4.5. L'agricultura de muntanya: tipus d'explotacions i el problema de la seva possible marginalitat. El principi econòmic de L'avantatge comparatiu.

5. ELEMENTS DEFINIDORS DE L'ESPAI RURAL:

5.1. L'espai rural versus l'espai urbà. Definicions d'espai rural.

5.2. L'hàbitat rural: agrupament o dispersió. Model del veí -

mes proper.

5.3. L'enfoc teòric-quantitatiu: el model de Von Thünen i la seva aplicació en geografia.

5.4. Elements de la comunitat rural. Anàlisi dels agents agraris.

5.5. Visió general de l'agricultura catalana, en concret, i del medi rural català, en general a través d'un sumari de greuges: descapitalització, manca d'infraestructures, destrucció ecològica, etc....

BIBLIOGRAFIA:

Bibliografia: 1a. part:

-ARCAHMBAULT, M.; LHENAFF, R.; VANNEY, J.R.: Documents et methode pour le commentaire des cartes (géographie et ideologie) Deux fascicules. Mason et Cie, París, 1.974.

-HILDEBERT, I.: Pays et paysages mediterraneens. PUF, París, 1.973. Collection le geographe núm. 11.

-LACOSTE, A. y SALAMON, R.: Biogeografía, Oikos-Tau, Vilassar de Mar, 1.973 1a. edició.

-PUYOL, R. y ESTEBANEZ, J.: (1.976). Análisis e interpretación del mapa topográfico. Ed. Tebar Flores. Madrid, 1.978. 2a. edició.

-TRICART, J. i KILIAN, J.: (1.979). L'eco-géographie, Maspero.

Paris, 1.979. Collection Herodote.

-Bibliografía: 2a. Part:

-ESTALELLA, H. i TULLA, A.F.: (1.978). "Organización espacial del mundo rural" en Geografía de la Sociedad Humana, (en prensa).

-BASTOS, E.: (1.974). Agricultura socializada, Ténos Madrid, 1.974.

-GEORGE, P.: (1.963), Geografía Rural, Ariel, Barcelona, 1.964

-GILBANK, G.: (1.974). Introduction à la géographie generale de l'agriculture, Masson, Paris, 1.974.

-GRIGG, D.B.: (1.974). The agricultural systems of the world: an evolutionary approach. Cambridge Univ. Press, London, 1.974

-Bibliografía: 3a. Part:

-BOSERUP, E.: (1.965). Las condiciones del desarrollo en la agricultura, Ténos, Madrid, 1.967.

-GALESKI, B.: (1.972). Sociología del campesinado, Península, Barcelona, 1.977.

-GUTELMAN, M.: (1.974). Estructuras y reformas agrarias, Fontamara, Barcelona, 1.978.

-LE COZ, J.: (1.974). Las reformas agrarias, Ariel, Barcelona, 1.976.

-LIPIEZ, A.: (1.977). El capital y su espacio, Ed. Siglo XXI, México, 1.980.

-MANDEL, E.: (1.962): Tratado de Economía Marxista, Era, México, 1.978. serie popular (t.2; pp. 249-315).

-Bibliografía: 4a. Part:

-CAMILLERI, A.: et alii. (1.977). La explotación familiar, Mo. de Agricultura, Servicio de Publicaciones agrárias, Madrid, 1.977.

-CHECCHI, A i PEIX, A.: (1.979). L'explotació pagesa a Catalunya, Ed. Vicens Vives, Caixa d'Estalvis i Mont de Pietat de Barcelona, Barcelona, 1.979.

-ETXEZARRETA, M.: (1.978). La evolución del campesinado. La agricultura en el desarrollo capitalista, Mo. Ag. S.P.A. Madrid, 1.979.

-GARCIA RAMON, M.D. i TULLA, A.F.: (1.978). "La unidad de producción campesina y la introducción de las relaciones de producción capitalista en el campo catalán: los casos del Baix Camp de Tarragona y de L'Alt Pirineu" a Documents d'Anàlisi Metodològica en Geografia, Departament de Geografia, Bellaterra, febrer, 1.981.

-GARCIA, M.: (1.977). La innovación tecnológica y su difusión en la agricultura, Mo. Agricultura, Serv. Publ. Agra. Madrid. 1.977.

- GRAC, P. et alii. (1.974). La cuestión agraria y campesina, Fontamara, Barcelona, 1.979.
- MENDRAS, H.: (1.976). Sociétés paysannes, Armand Colin, Paris 1.976.
- METCALF, D.: (1.969). La economía de la agricultura, Alianza Universidad. Madrid, 1.974.
- MORGAN, W.B. i MOUNTON, (1.972). Geografía agrícola, Omega, Barcelona, 1.975.
- NORMAN, L; COOTE, R.B. (1.971), The farm business, Longman, Londres, 1.978. 4a. edició.
- SERVOLIN, C.: (1.972). "Aspectos económicos de la absorción de la agricultura en el modo de producción capitalista", en revista Zona Abierta núm. 12, Madrid, 1.977.
- TULLA, A.F.: (1.977). "Les deux Cerdagnes. Exemple de transformations économiques asymétriques de part et d'autre de la frontière des Pyrénées". Revue géographique des Pyrénées et du Sud-Ouest. Tome 48, fascicule 4, octobre 1.977.
- VERGOPOULOS; K.: (1.977). Le capitalisme difforme et la nouvelle question agraire, Maspero, Paris, 1.977.
- Bibliografía: 5a. Part:
- Benelbas, L.: (1.979). Economía agraria de Catalunya, Ketres, editora, Barcelona, 1.981.

- CAMPS I ARBOIX, J.: (1.969). Història de l'Agricultura Catalana, Taber, Barcelona, 1.969.
- CLOUT, H.D.: (1.972). Geografia Rural. Oikos-Tau, Vilassar de Mar, 1.976.
- CHISHOLM, M.D.I.: (1.962). Rural settlement and Land use, Hutchinson, Londres, 1.978. (4a.edició).
- FOUND, W.C.: (1.971). A theoretical approach to rural land use patterns, Edward Arnold, Londres, 1.971.
- LEAL, J.L. et alii. (1.975). La agricultura en el desarrollo capitalista español (1.940-70). Ed. Siglo XXI, Madrid, 1.975.
- LEFEBVRE, H.: (1.970). De lo rural a lo urbano, Península, Barcelona, 1.971.
- NAREDO, J.M.: (1.971). La evolución de la agricultura en España, Ed. Laia, Barcelona, 1.974. (2a. edició).
- SERENI, E.: (1.970). Agricultura y desarrollo del capitalismo Alberto Corazón, Madrid, 1.974.
- WOLF, E.R.: (1.966), Los campesinos, Labor, Barcelona, 1.971